

5 min. politieke moed...

Aan het begin van deze zomer had ik al een tekst klaar. Nu lijkt het echter de geschikte tijd voor publicatie. Laat ons terugkeren naar eind juni, toen de eerste hittegolf zich aankondigde en de verkiezingsuitslag voor een heuse uitdaging zorgde. Toen schreef ik deze tekst. Lees even mee:

“In mijn eerste artikel vermeldde ik dat de ‘culturele concepten’ niet alleen een bedrijfscontext toegepast kunnen worden, maar ook doorheen het ‘dagelijkse leven’. Daarom maak ik even **de sprong naar de politiek**.

De voorbije jaren maakte ik, soms wat meer, soms wat minder, deel uit van het verenigingsleven. Binnen één van die verenigingen werd recent de vinger op de wonde van de verkiezingsuitslag gelegd. “Kijk naar de uitslag van de verkiezingen!” én “Wat gaan we daaraan doen?” was de stelling en de bijhorende vraag. Meteen maakte ik de brug met “een aantal culturele concepten”.

Neem nu het concept “**filters**”, dat erop wijst dat ieder van ons de werkelijkheid bekijkt vanuit zijn/haar eigen invalshoek. Deze invalshoek is vaak gebaseerd op interesses, ervaringen, expertise, waarden en overtuigingen. Maar deze overtuigingen nemen soms de vorm aan van “vooroordelen”, met gevaar dat je dan het hele plaatje niet ziet.

Een voorbeeld uit het dagelijkse leven: als een supporter van Anderlecht en een supporter van Club Brugge naar een wedstrijd kijken tussen hun clubs is de kans achteraf groot dat hun wedstrijdverslagen er helemaal anders zullen uitzien. Als neutrale voetbalwaarnemer is het dus belangrijk om te weten dat het verhaal gekleurd wordt. Als medewerker is het evenzeer belangrijk om te weten dat het verhaal van elke collega gekleurd wordt. Zoals je jouw eigen verhaal ook kleur geeft.

Een ander cultureel concept verwoordt het belang van “**nieuwsgierig te zijn**”. Op elk ogenblik loont het om eerst te luisteren en open te staan voor andere meningen en ideeën. Er zou in die andere mening wel eens iets kunnen inzitten. Zo verschuif je jouw denken van kritisch naar constructief.

Terug naar de verkiezingsuitslag. Voor we de vraag stellen “Wat gaan we eraan doen?”, stelt zich dan misschien eerder **de vraag “Waarom heeft de kiezer zo gestemd?”**. In die zin is het nuttig om eerst de verkiezingsuitslag te analyseren. In plaats van meteen tot de daad te willen overgaan is het dus wijzer om even afstand te nemen: van de situatie én van de eigen ideeën of opinies.

Filters uit! Nieuwsgierigheid aan!

De vraag “Waarom heeft de kiezer zo gestemd?” wordt trouwens nog meer relevant als je weet dat de kiezer een half jaar geleden een ander kleurenpatroon heeft gehanteerd op gemeentelijk vlak. Het lijkt me daarom ook een onterechte stelling dat Vlaanderen helemaal naar rechts is opgeschoven. Ik denk persoonlijk eerder dat de Vlaamse kiezer vooral **misnoegd én teleurgesteld** is.

Vooreerst observeer ik dat alle traditionele partijen kiezers hebben verloren. Het verlies was beduidend ongeacht of zij vroeger aan de touwtjes van de politieke macht hebben getrokken, of dat nu nog doen. Uit het oogpunt van de kiezer hebben zij allemaal het partijbelang boven het gemeenschappelijk belang gesteld. Al jarenlang wacht de kiezer op een eerlijke fiscaliteit, een

burgervriendelijke overheidsadministratie, een moderne, efficiënte justitie en een vlotte doorstroming van het verkeer. Maar we staan stil. Of we gaan achteruit, zoals de kwaliteit van ons onderwijs. En dit kan deels verklaren waarom de kiezer niet op de traditionele partijen heeft gestemd.

Hier leg ik meteen ook de link naar een ander cultureel concept nl. **“het rolmodel”**. Kiezers gedragen zich zoals medewerkers. Als je als baas stelt dat geen enkele medewerker voortaan nog gratis koffie krijgt, maar je het zo regelt dit niet geldt voor jezelf, schort er iets aan jouw geloofwaardigheid. In dat geval verdwijnt het respect én het vertrouwen, en groeit de frustratie. “Geef zelf het goeie voorbeeld!” zou dan ook het leidmotief moeten zijn voor elke beleidsmaker. In die zin stoort de kiezer zich aan het in stand houden van “het verzorgingsmodel van de eigen politieke klasse”: de cumulatieve van lucratieve functies en mandaten, de overbodige senaat, de riant uitstapvergoedingen,... vormen enkele van de meest markante voorbeelden.

Dit brengt me tot een ander concept. **“Verantwoordelijkheid opnemen”**. In praktische termen : “Stel je voortdurend de vraag wat je nog meer zou kunnen doen”. Het plaatst je in een voortdurende actiemodus. Het stoort de kiezers dat de besparingsdrift van de regeringen telkens gebeurt zonder noodzakelijke structurele verandering door te voeren in het politieke stelsel. We blijven dus het probleem gewoon voor ons uitschuiven, tot een volgende besparingsronde. Wat krom op de tafel ligt, wordt dus niet gerecht, maar gewoon wat verder op de tafel gelegd, waardoor de perceptie van het probleem alvast iets kleiner lijkt.

Een andere observatie is dat het potlood van de kiezer in het stemhokje ook zwart kleurde. Uit angst. Uit **angst voor het onbekende**. Uit angst voor een ongebreidelde migratiestroom. Ik denk dat het er dus op aankomt om in de toekomst een “slimme migratie” uit te werken. En de kiezer beseft ook meer dan ooit dat dit in een Europees kader moet aangepakt worden. Tot slot denk ik dat de kiezer langzamerhand weet dat de “te verdelen koek” minder snel groeit. Integendeel, kleiner wordt. De vergrijzing. Wie gaat dat blijven betalen? De sociale zekerheid. Wie gaat dat blijven betalen? Ook dit roept een angstreflex op die erop gericht is “de eigen verworvenheden” te beschermen.

De angsten van de kiezer leggen de brug naar een volgend concept, nl. **“optimisme”**. We hebben er immers alle belang bij om positief in het leven te staan. Slechts dan gebeuren er ook positieve dingen.

Vergelijk eens de programmapunten van alle partijen met elkaar, zonder dat er gekeken wordt naar de kleur die erboven staat. Misschien zijn er wel programmapunten in alle hoeken van het politieke spectrum die steek houden, dat is wat de burger ons lijkt te vertellen. Misschien is er wel meer dat ons bindt, dan wat ons scheidt. In die zin zou ik ook vertrekken van een positief gegeven.

Dit brengt me terug naar de vraag “Wat gaan we daaraan dan doen?”. Alvast niet onze pijlen richten op de kleurrijke kiezer lijkt me. Ik zou deze boodschap eerder overmaken aan de politici die ons vertegenwoordigen en aandringen op een “doordacht, toekomstgericht beleid”.

Opdat we een volgende keer een andere vraag kunnen stellen...”

...Ondertussen zijn we twee hittegolven later en is de weerkundige zomer afgelopen. Het begrotingstekort is inmiddels opgelopen tot 12 miljard euro. Maar we staan nog steeds stil. Met verbaasde en enigszins geboeide ogen zag en las ik de afgelopen maanden vooral hoe de partijpolitieke stratego-spelletjes aanhouden. De politieke kopstukken van de traditionele partijen blijven me verbazen met hun wellust naar “macht” wat zich vertaalt in de volgorde van hun prioriteitenlijstje : eerst ik, dan de partij en dan pas het land, gemeenschap of gewest. Is er trouwens nog een politiek kopstuk dat nog geen alternatieve job voor zichzelf heeft gevonden?

Niemand lijkt ook enige “**sense of urgency**” te ervaren om er in het gemeenschappelijk belang werk van te maken. Niemand lijkt ook **een gedurfde, vernieuwende zet** te plaatsen. Niemand beweegt naar elkaar. Integendeel. De vooroordelen t.o.v. elkaar worden uitvergroot en meteen als een splijtzwam gepositioneerd. In dat kader is het opvallend hoe partijen “hun eigen gelijk” voortdurend trachten te bevestigen en te herhalen bij gelijkgestemden. Enkel bij gelijkgestemden. Elke andere intentie lijkt ook vooral te worden gefnuikt door een “Wat als?” overweging. En dit toont wederom aan dat de partijen vooral bevreesd zijn om bestaande kiezers te verliezen eerder dan nieuwe kiezers te winnen.

Waar is dat positivisme? Waar is de nieuwsgierigheid? Wanneer verlaat men eindelijk de eigen platgetreden paden? Waar zijn de rolmodellen? Waar is de daadkracht? Johan Vande Lanotte verwoordde de uitdaging op een gepaste wijze: “als er een afgrond is tussen twee partijen, houdt dit niettemin in dat we een brug kunnen bouwen”. **Waar blijft die 5 minuten politieke moed?**

We stappen ondertussen de herfst binnen. Wat volgt is een kleurrijk seizoen. Laat dit **een positieve aanzet** zijn!

b2b
better2best

Alain Surkol
Tel: 0032 497 59 13 33
e-mail : alain.surkol@telenet.be

Wij willen verandering, maar toch zijn we allemaal gewoontedieren. Bent u op zoek naar iemand die met een voordracht, workshop of opleiding dat duwtje in de rug kan geven? Dan bent u aan het juiste adres. Met humor, creativiteit en gepassioneerd door culturele verandering begeleid ik u hierbij graag.
